

DRUGA GODINA – RAZREDNA NASTAVA – PEDAGOŠKA PSIHOLOGIJA

LITERATURA:

Lidija Vučić – Pedagoška psihologija

Proširena literatura –

Zarevski, Predrag: Psihologija pamćenja i učenja, Naklada “Slap”, Jastrebarsko, 2002.

Pečjak, Vid: Psihologija saznanja, “Svjetlost”, Sarajevo

PAMĆENJE

Proces pamćenja - određenje

- Ako se pođe od definicije učenja u kojoj se ono određuje kao proces menjanja ponašanja, pamćenje bi odredili kao trajanje promena nastalih učenjem, a zaboravljanje kao gubljenje tih promena.
- Pamćenje je mogućnost usvajanja, zadržavanja i korišćenja informacija
- Pamćenje je kompleksan proces koji obuhvata tri funkcije:
 - **Retencija** – zadržavanje utisaka
 - **Reprodukcija** – obnavljanje onoga što je ranije naučeno
 - **Rekognicija** – prepoznavanje ranije naučenog, ali bez mogućnosti samostalne reprodukcije

Metode ispitivanja pamćenja

- **Metoda uštede** – ispitanik uči neko gradivo do potpune naučenosti; posle izvesnog vremena ponovo uči isto gradivo; razlika između broja ponavljanja u prvom i drugom učenju predstavlja uštedu i pokazuje koliko je od prethodno učenog materijala zadržano;
- **Metoda reprodukcije** – subjekt uči gradivo do određenog kriterijuma naučenosti, a posle izvesnog vremena se određuje količina zadržanog na osnovu samostalne reprodukcije;
- **Metoda rekonstrukcije** – ispituje pamćenje odnosa između informacija u nekom nizu;
- **Metoda rekognicije** – subjekt uči izvestan broj podataka, koji se posle nekog vremena dobiju pomešani sa nekim drugim podacima; zadatak je prepoznati one podatke koji pripadaju prvoj listi

Pojave uočene u ispitivanju pamćenja

- **Efekat novosti** – pri neposrednom ispitivanju pamćenja pokazuje se da se najbolje pamte zadnje čestice (informacije sa kraja niza).
- **Efekat prvenstva** – važi i za neposredno i za odloženo ispitivanje pamćenja; pored čestica sa kraja niza isto tako dobro se pamte i čestice sa početka niza, a najslabije one koje se nalaze u sredini niza.
- **Restorfov efekat** – u nizu podataka perceptivno uočljive čestice se bolje pamte, ali i nekoliko čestica koje su date neposredno pre i neposredno posle perceptivno uočljive čestice.

kos

crv

trn

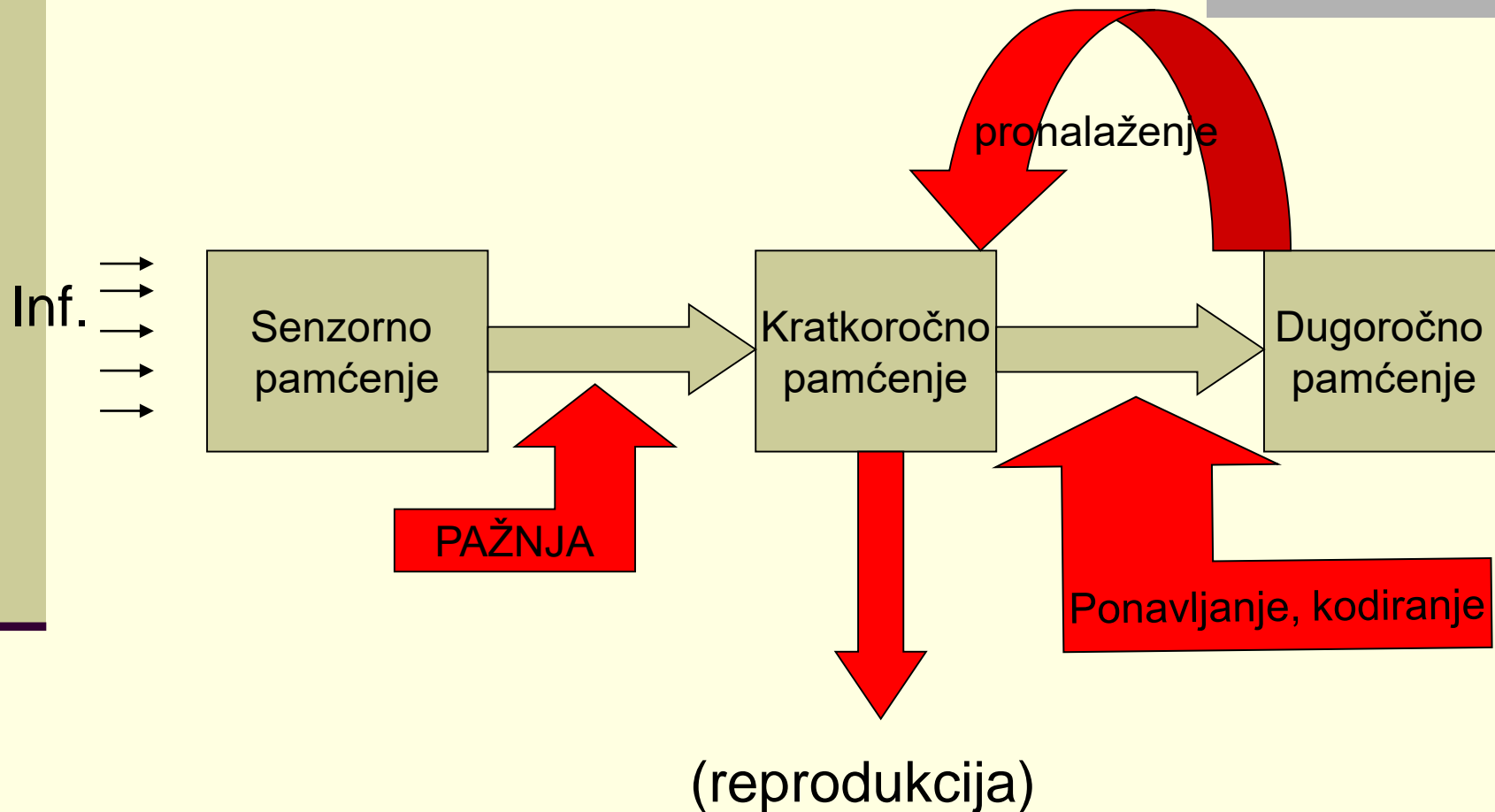
pas

crn

nos

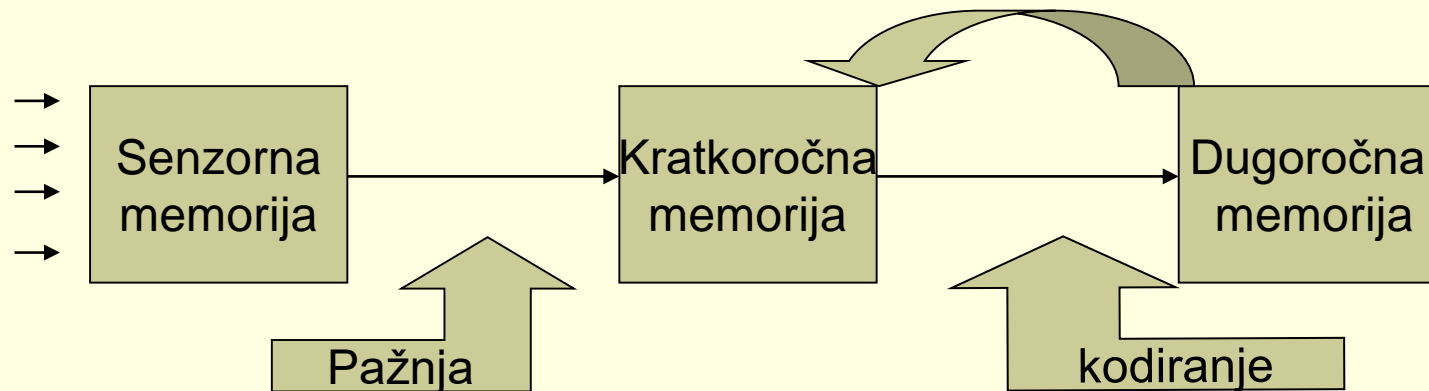
som

Tri faze pamćenja u pohrani informacija

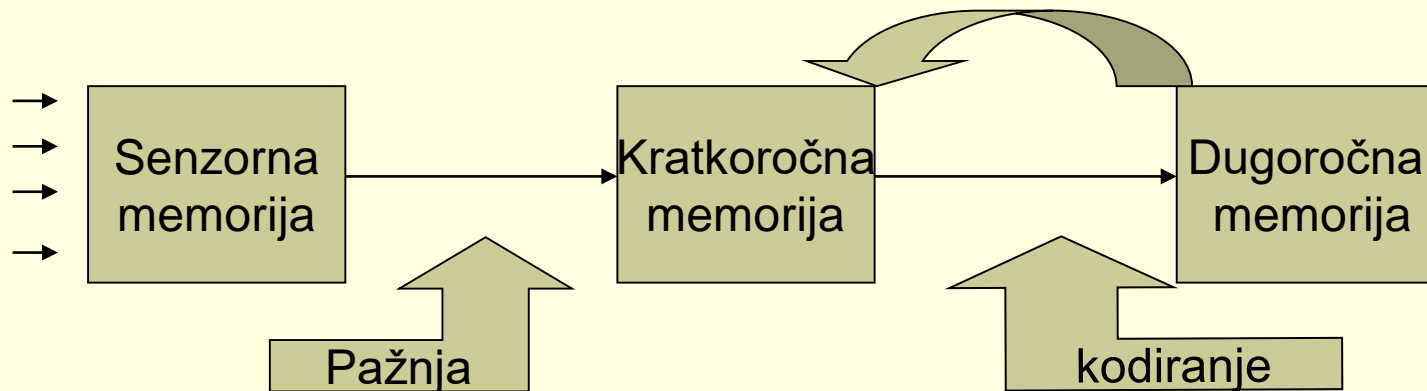
Senzorna memorija

- Privremeno skladištenje senzornih informacija
- Kapacitet: veliki
- Trajanje: vrlo ograničeno - oko pola sekunde (za vizuelne utiske): oko 2 sekunde za auditivne utiske

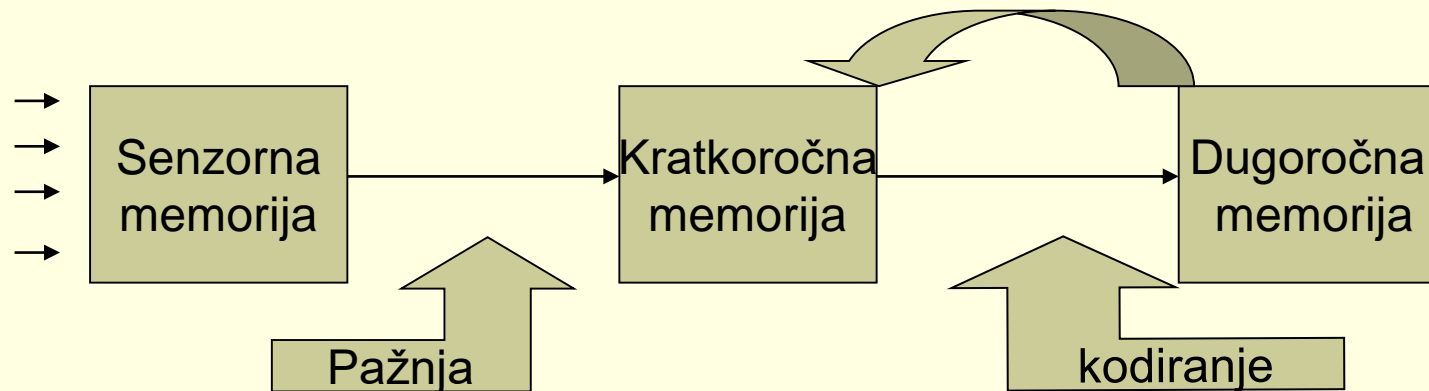
Kratkoročna memorija

- Kratko skladištenje informacija koje se trenutno koriste
- Kapacitet: ograničen (7+/-2 elementa)
- Trajanje: manje od 20 sekundi

Dugoročna memorija

- Relativno trajno skladištenje informacija
- Kapacitet: Neograničen (???)
- Trajanje: Dugo ili permanentno (???)

Vrste dugoročnog pamćenja

- S obzirom na vrstu informacije: *motorno i verbalno*;
- S obzirom na senzorni modalitet iz koga potiču informacije: *vizuelno, auditivno, mirisno, okusno, dodirno*;
- S obzirom na to da li se namerno nečega želimo dosetiti ili ne: *eksplicitno i implicitno pamćenje*

...

...Vrste dugoročnog pamćenja

- ***Blic pamćenje*** – izuzetno dobro pamćenje detalja neposredno pre, za vreme i nakon iznenađujućeg događaja koji ima važne posledice za pojedinca i/ili naciju.
- ***Deklarativno pamćenje*** – odnosi se na znanje informacija
- ***Proceduralno pamćenje*** – odnosi se na znanje o tome kako nešto učiniti

Podela deklarativnog pamćenja

	<i>Epizodičko pamćenje</i>	<i>Semantičko pamćenje</i>
<i>Tip informacije</i>	Specifični događaji, objekti, ljudi	Opšte znanje, činjenice o svetu
<i>Tip organizacije informacija</i>	Hronološka ili spacijalna organizacija	U shemama ili kategorijama
<i>Izvor informacije</i>	Lično iskustvo	Apstrakcija iz ponovljenog iskustva ili generalizacije drugih
<i>Usmerenost na</i>	Subjektivna realnost; vlastito ja	Objektivna realnost; svet